

Villreinarbeidet

Torbjørn Lange

Digitalt innlegg på Viltseminaret 2026, 6. februar 2026

Villreinarbeidet

1. Stortingsmeldingen om villrein og oppfølgingen av denne

2. Oppfølging av vedtatte tiltaksplaner

3. Tiltaksplaner i prosess

4. Utarbeidelse av nye tiltaksplaner

5. Reetablering i Nordfjella og CWD på Hardangervidda

6. Reklassifisering etter kvalitetsnormen

7. Evaluering og revidering av tiltaksplaner

8. Tilskuddsforvaltning og avtaler

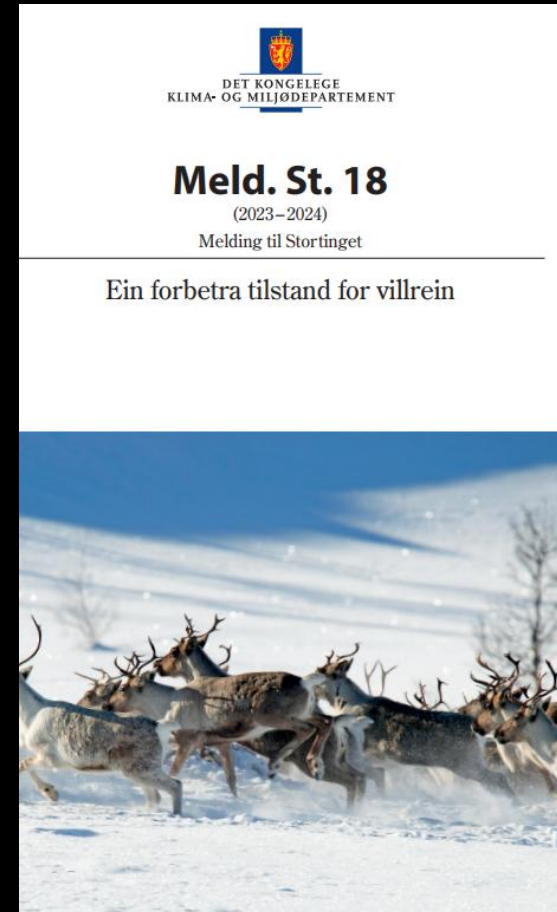
**9. Villreinfond
10. Tverrsektorielt villreinfond**

Stortingsmeldingen om villrein 2024

Fem satsingsområder :

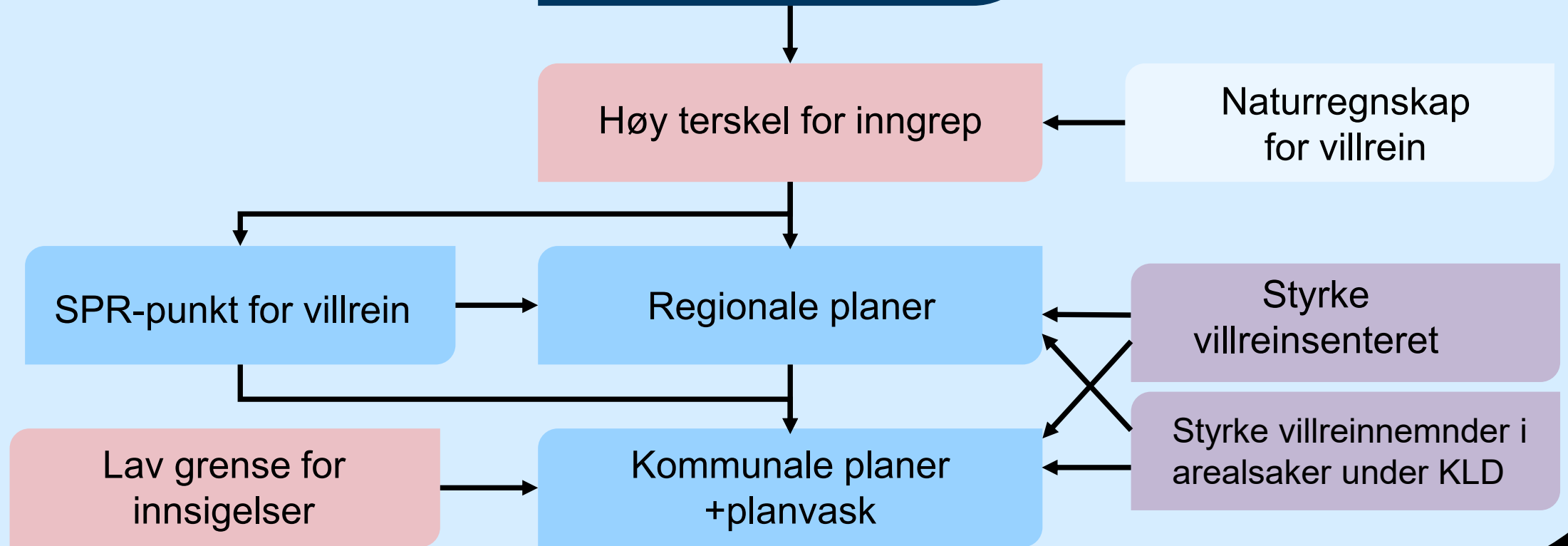
- 1) helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet
- 2) økt tilrettelegging av villreinvennlig ferdsel
- 3) bedre villreinhelse
- 4) mer bærekraftig bestandsforvaltning av villrein
- 5) målrettet restaurering av villreinens leveområder

Forbedret tilstand

Arealforvaltning

Forbedret tilstand

Ferdsel

Økt kanalisering

Samarbeid med
friluftsansjasjoner

Lokal og regional
besøksforvaltning

Utrede virkemiddel
for begrenset ferdsel

Mindre motorisert ferdsel

Mer samordnet
motorferdsel i utmark

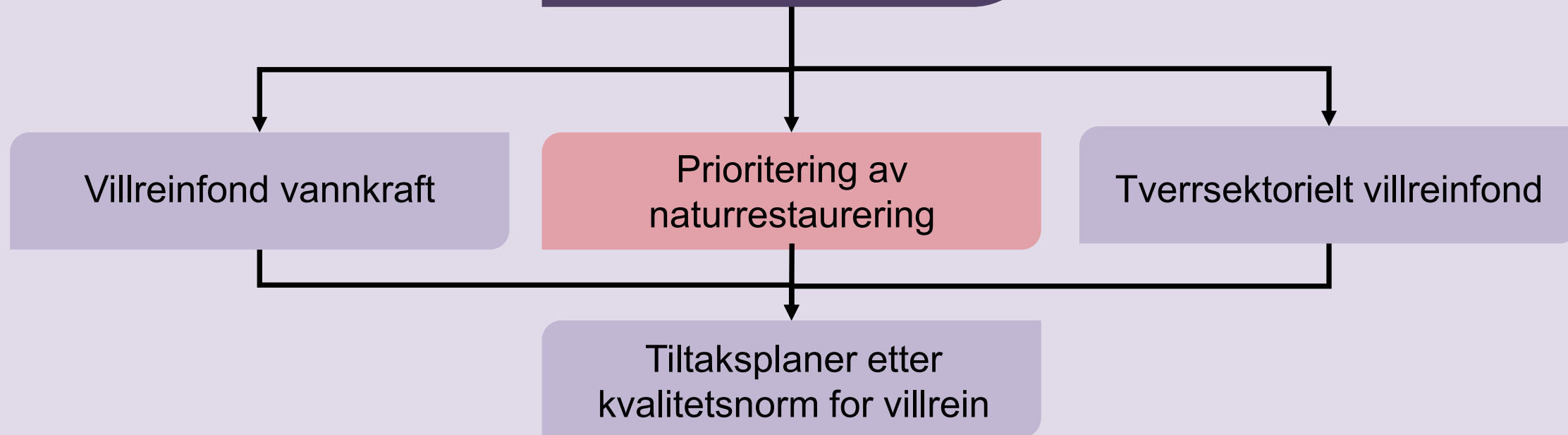
Stenge anleggsveier
og landbruksveier

Forbedret tilstand

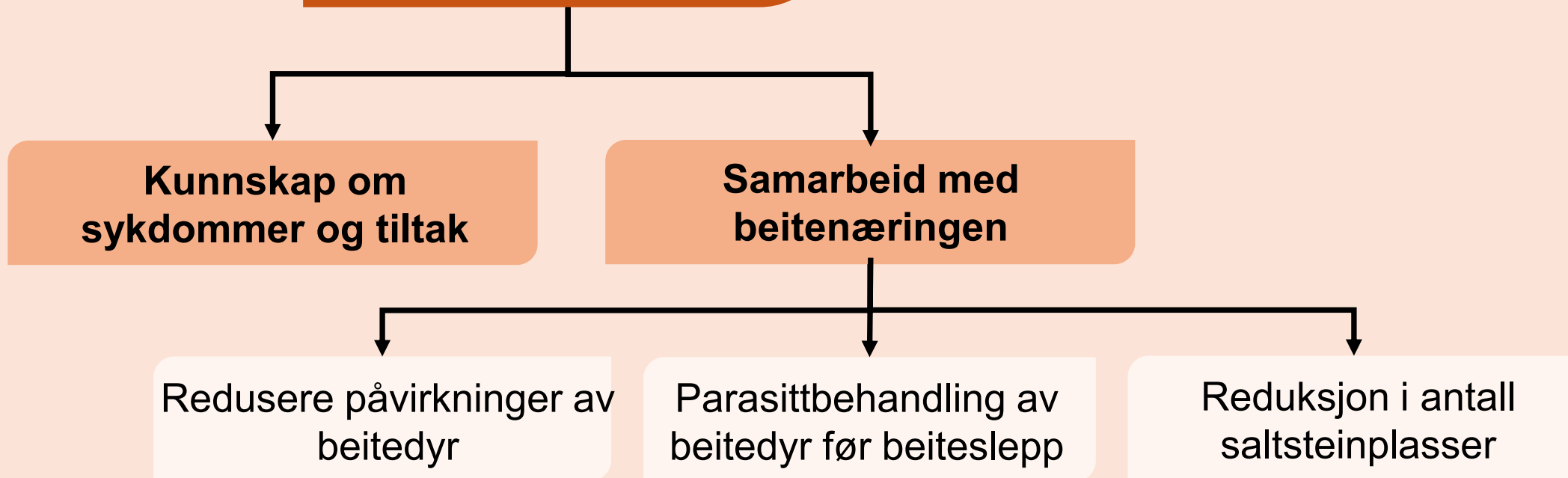
Naturrestaurering

Forbedret tilstand

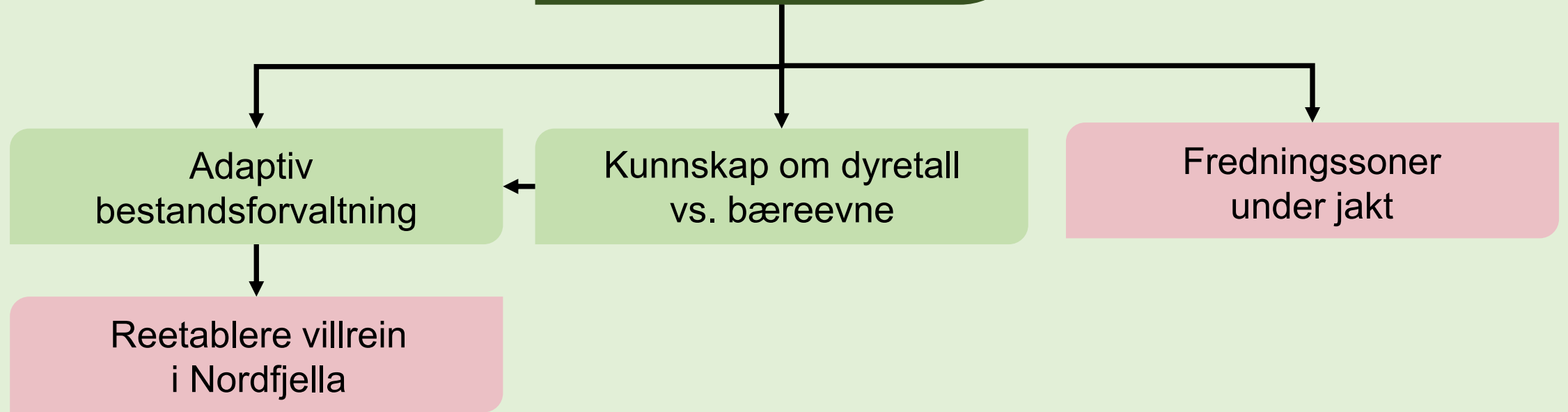
Villreinholdelse

Forbedret tilstand

Bestandsforvaltning

Oppfølging av stortingsmelding og anmodningsvedtak (1)

- 50 r-vil-punkter
- Fire anmodningsvedtak

**DET KONGELEGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Meld. St. 18
(2023–2024)
Melding til Stortinget

Ein forbetra tilsta

STORTINGET

Innst. 374 S
(2023–2024)
Innstilling til Stortinget
frå energi- og miljøkomiteen
Meld. St. 18 (2023–2024)

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om Ein forbetra tilstand for villreien

Til Stortinget

1. Samandrag

I meldinga gjer regjeringa greie for villreinen sin opphav i landet, historie og økologi knytt til norsk villreien. Det blir gjort greie for villreinen si rolle for næringsliv, friluftsliv, kultur og forvaltning av natur i eit breitt perspektiv.

I meldinga blir det peika på at villreien er ein nøkkelart, ein art som er spesielt viktig for økosystemet. Tar vi vare på villreinen, tar vi også vare på store område med natur og ei lang rekke artar i Norge.

Norsk forvaltning av villreien og leveområda til villreinen omfattar oppfølging av ei rekke internasjonale avtaler, nasjonale lover og retningslinjer, som kvar for seg påverkar bevaringa og bruken av villreinfeltet.

FNs berekraftsmål og internasjonale komensjonar som biomangfaldkonvensjonen og berovkonvensjonen har direkte betydning for villreinforvaltninga i Norge, med fokus på bevaring av naturmangfald og økosystem. På det nasjonale nivået skal plan- og bygningslova, naturmangfaldlova og viltlova sikre at villreinen og leveområda til villreinen blir forvalta berekraftig. Samtidig skal ivaretaking av leveområda til villreinen også vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser.

Ein finn nesten 90 pst. av vill, europeisk fjellreien i Norge, noko som gjer villreinen til ein norsk anvarsart. I meldinga blir det framheva at det betyr at Norge har eit særleg internasjonalt ansvar for å ta vare på denne arten.

Det er mykje kunnskap om villreien og leveområda til villreinen i Norge, både frå utgreiningar, feltarbeid og overvaking. Denne kunnskapen viser at den samla belastninga på villreien i dag er for stor, og at det er mange ulike påverknadar som bidrar til dette.

Vidare blir det i meldinga gjort greie for villreinen sine leveområde, og korleis vilkåra for villreinen har endra seg.

Det blir gjort greie for villreinen si helse og korleis sjukdommar, parasittar, overbeite og klimaendringar vil kunne skape enda fleire utfordringar for villreien i framtida.

Det blir gjort greie for kva for tiltak som er sett i verk i Norge for å bevare villreinen, og for kvalitetsnorma for villreien.

I meldinga hevdar regjeringa at utan nye og sterkare tiltak er det ikkje mogleg å nå desse måla. Regjeringa fremjar ein ny politikk innan fem strategiske område som skal bidra til å løyse dei komplekse utfordringane i villreinfeltet. Dei fem strategiske områda er:

1. helsekapleg og restriktiv arealforvaltning i villreinfeltet
2. auke tilrettelegging av villreivensleg ferdsel
3. betre villreinheite
4. meir berekraftig bestandforvaltning av villreien
5. målretta restaurering av leveområda til villreinen

I meldinga blir det gjort greie for forslag til tiltak på fleire nivå.

Regjeringa skriv i meldinga at dei har som mål å over tid oppretthalde minst det leveområdet villreinen har i dag. For å styrke kunnskapen om leveområda til villreinen og endringar i arealbruk og økosystemenes-

Oppfølging av vedtatte tiltaksplaner for villrein

- Gjennomføring av tiltaksplanene (2)
- Evaluering av tiltaksplanene (7)
- Revisjon av tiltaksplanene (7)

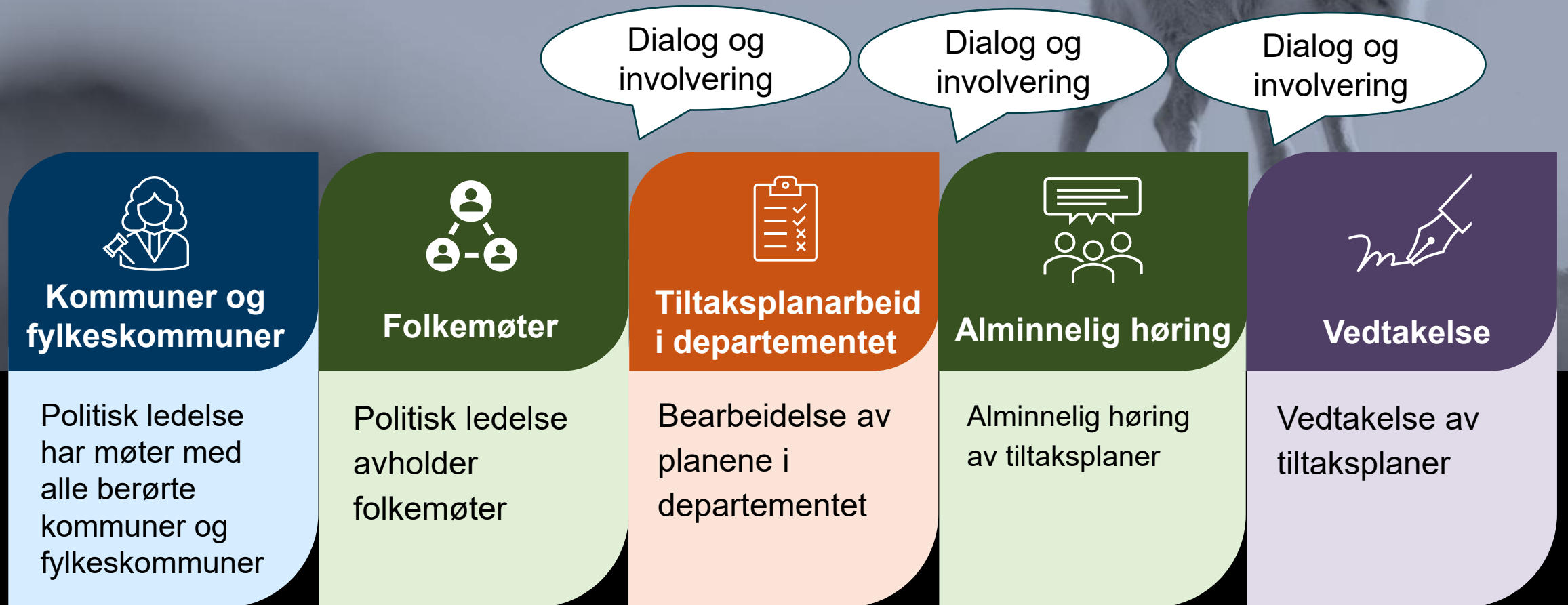

Tiltaksplaner i prosess (3)

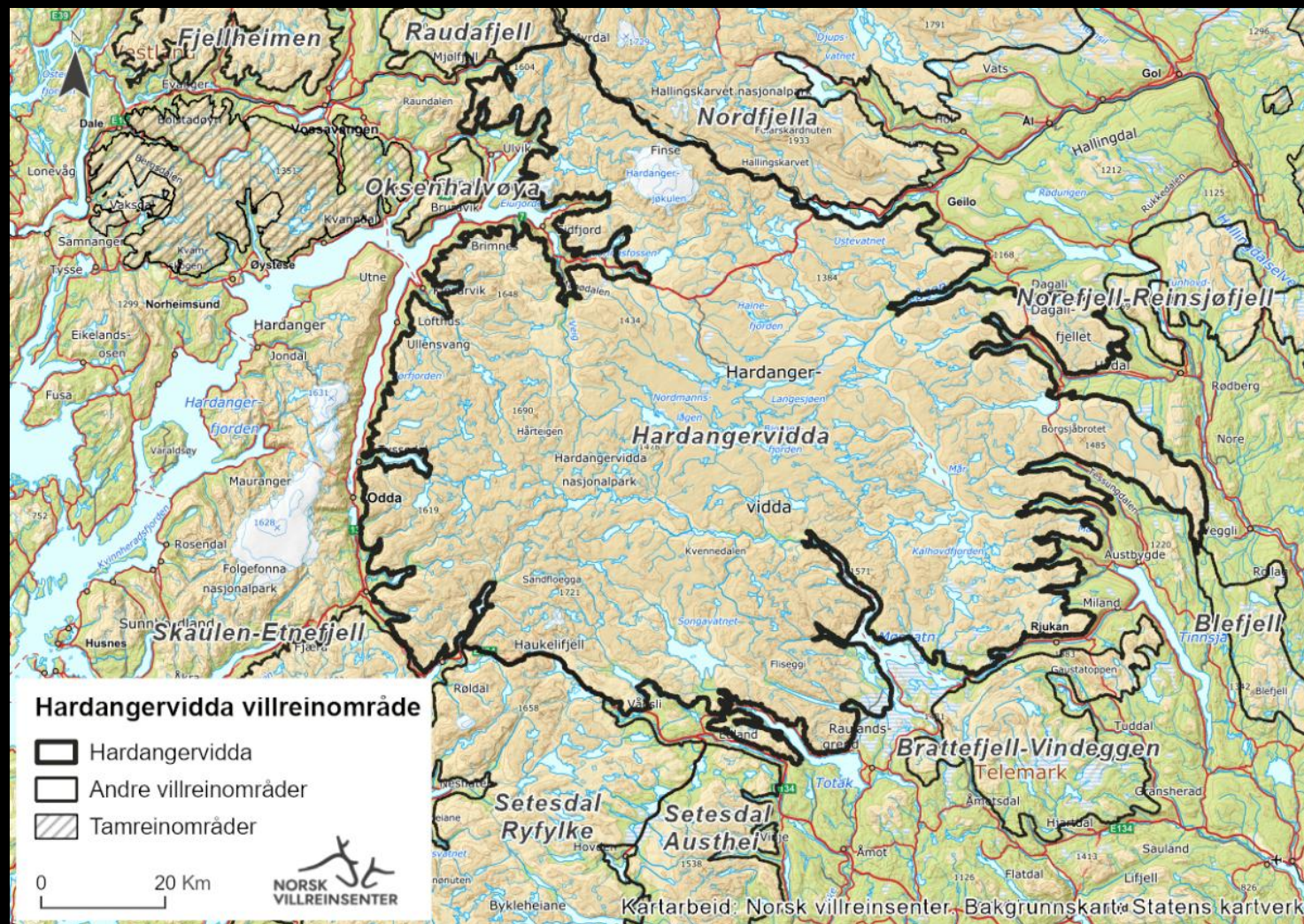
- Tiltaksplaner for Hardangervidda og Setesdal har vært på høring. Planlagt vedtatt før sommeren 2026
- Tiltaksplanen for Nordfjella skal på høring før sommeren 2026 og skal etter planen vedtas før jul 2026

Tiltaksplanprosessen

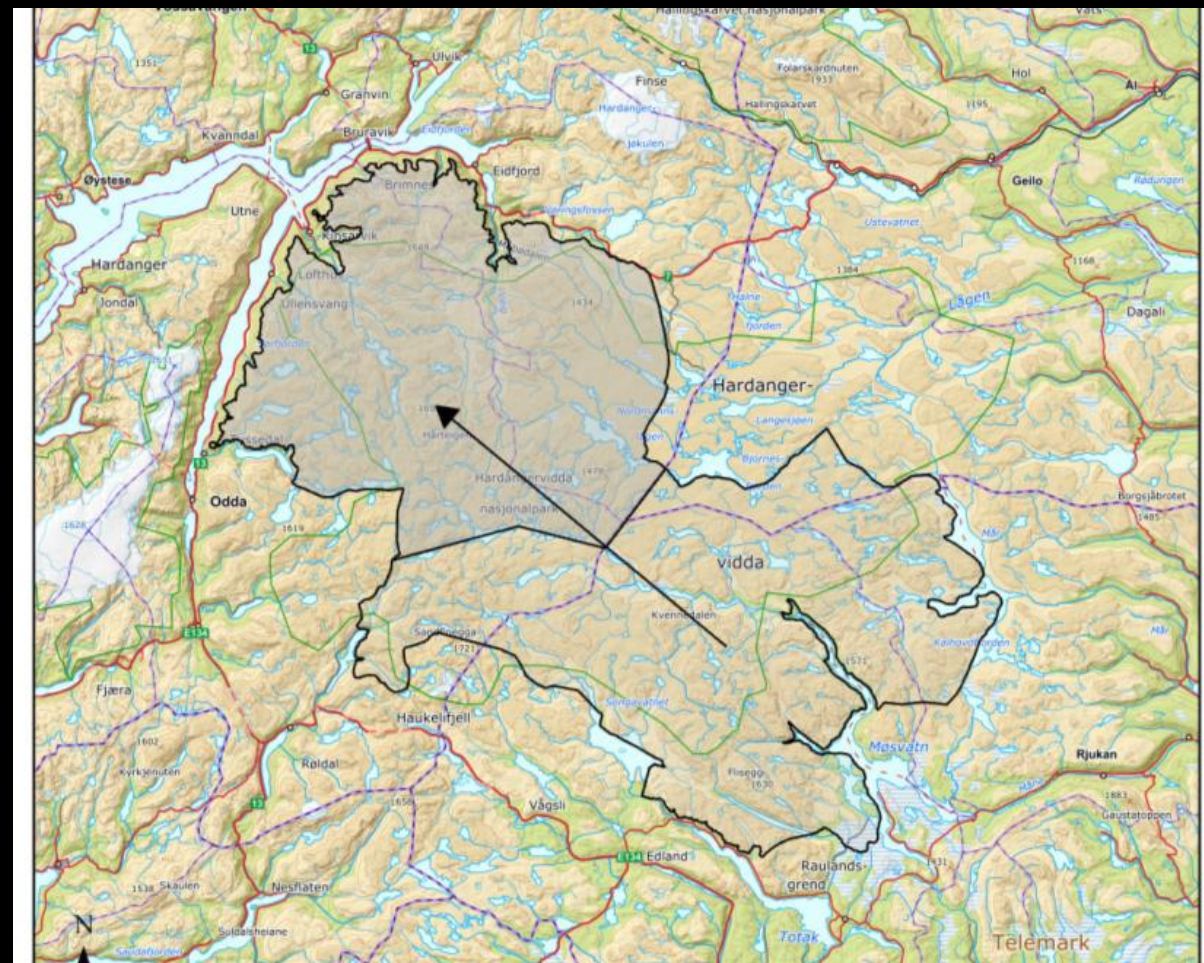
Hardangervidda villreinområde

Hovedutfordringen på Hardangervidda

Forbedre reinens tilgang til gode sommerbeiter og kalvings- og oppvekstområder i nordvest

- Summen av ulike typer forstyrrelser gjør at reinen ikke lenger trekker hit
- Foreslår bl.a. nedleggelse og flytting av turisthytter og regulering av tilkomsten på enkelte veier

Eksempler på andre tiltak – høringsforslaget for Hardangervidda

- Informasjon, veiledning og kanalisering av villreinvennlig ferdsel
- Nedlegging og flytting av stier og løyper
- Tidsavgrenset stikking og oppkjøring av skiløyper
- Reduksjon og tilpasning av motorferdsel i utmark
- Operasjonalisering av villreinfond

Arbeidet med tiltaksplaner for øvrige villreinområder (4)

- De tre gjenstående nasjonale villreinområdene (Reinheimen-Breheimen, Sølnekletten og Forollhogna)
 - Prosess
 - Høring og vedtakelse
- De 14 ikke nasjonale villreinområdene
 - Prosess: Oppdrag gitt til Miljødirektoratet
 - Høring og vedtakelse

Reetablering i Nordfjella og CWD på Hardangervidda (5)

- Nordfjella
 - Arbeidsgruppe
 - Beslutning om reetablering
 - Gjennomføring av reetablering
- Hardangervidda
 - Bestandsforvaltning
 - Bukk og simler
 - Ekstraordinære uttak

Arbeidsgruppe for å få tilbake villreinen i Nordfjella er oppnevnt

Nyhet | Dato: 09.07.2025

En egen arbeidsgruppe skal vurdere hvordan vi skal få tilbake villreinen i Nordfjella sone 1 på en trygg måte. Gruppen, som har bred lokal forankring, skal levere planen i november 2025.

Når arbeidsgruppen har levert sine vurderinger i november 2025, vil departementene ta endelig stilling til planen. Reetableringen skal skje så raskt som mulig etter at nødvendige risikoreducerende tiltak er på plass.

– Det er et stort ønske og engasjement lokalt for å få tilbake villreinen i Nordfjella. Dette er et engasjement jeg deler. Jeg er glad for at vi nå har satt sammen en arbeidsgruppe med bred lokal deltakelse, som skal lage en plan for hvordan vi skal få til dette på en trygg og god måte, sier klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen.

Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet har oppnevnt en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal vurdere hvilke risikoreducerende tiltak som må på plass før, under og etter reetableringen av villrein i Nordfjella sone 1.

– Arbeidet er viktig for å komme frem til tiltak for å redusere smitterisikoen og for å ivareta og trygge reindriften, sier landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen.

Arbeidsgruppen ledes av fagrådgiver Siri Bøthun og forsker Olav Strand, og sekretariatet er lagt til Norsk villreinsenter Sør. Gruppen består av representanter fra både forvaltning, forskning og lokalsamfunn:

Klima- og miljødepartementet

Landbruks- og
matdepartementet

TEMA

[Klima og miljø](#) [Naturmangfold](#)

RELATERT

- > [Setter i gang arbeidet med å få tilbake villreinen i Nordfjella](#)
Nyhet | 26.03.2025
- > [Arbeidsgruppens mandat \(PDF\)](#)

KONTAKT

[Fjellseksjonen](#)

E-post: postmottak@kld.dep.no

Telefon: 22 24 57 11

Adresse: P.B. 8013 Dep, 0030 Oslo

Besøksadresse: Kongens gate 20, 0153 Oslo

Reklassifisering etter kvalitetsnormen (6)

Reklassifisering

- Oppdrag til Miljødirektoratet
 - Ekspertgruppe
 - Sekretariat
 - Budsjett
 - Eventuelle endringer i kvalitetsnormen
 - Kobling til tiltaksplaner og naturregnskap

Kvalitetsnorm for villrein (*Rangifer tarandus*)

Dato	FOR-2020-06-23-1298
Departement	Klima- og miljødepartementet
Ikrafttredelse	23.06.2020
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2009-06-19-100-§13
Kunngjort	24.06.2020 kl. 16.10
Rettet	14.04.2021 (tabell b) i vedlegg II)
Kortittel	Kvalitetsnorm for villrein

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 23. juni 2020 med hjemmel i [lov 19. juni 2009 nr. 100](#) om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og miljødepartementet.
Rettelser: 29.07.2020 (tabelloverskrift i vedlegg I, tabell b) og c) i vedlegg II), 14.04.2021 (tabell b) i vedlegg II).

Kapitteloversikt:

Hoveddel

Vedlegg I til kvalitetsnorm for villrein – Klassifisering av tilstanden for villreinbestander i Norge

Vedlegg II til kvalitetsnorm for villrein – Klassifisering av delnorm bestandsforhold

Vedlegg III til kvalitetsnorm for villrein – Klassifisering av delnorm lavbeiter

Vedlegg IV til kvalitetsnorm for villrein – Klassifisering av delnorm leveområde og menneskelig påvirkning

Tilskuddsforvaltning og avtaler (8)

- Forvaltning av tilskuddsordninger
- Inngå avtaler med hovedansvarlig for tiltak etter tiltaksplanene

Kap og post	Beløp	Formål
1420 post 21	22 mill. kroner	-10 mill. kroner til reetablering av villrein i Nordfjella -7 mill. kroner til å ansette informasjonsmedarbeidere i verneområder med særlige utfordringer, spesielt villreinområder og områder med mye menneskelig ferdsel. -5 mill. kroner til arbeid hos statsforvalterne til oppfølging av tiltak i tiltaksplanene
1420 post 31	13 mill. kroner	Enkelttiltak i statlig regi ved kjøp, erstatninger og eventuelt andre typer kompensasjoner ved flytting av turisthytter, innskrenkning i turisthytters åpningssesong, fysisk stenging av veier, parkeringsplasser, rasteplasser o.l.
1420 post 80	7 mill. kroner	Tilskudd til enkelttiltak for flytting av turisthytter, innskrenkning i turisthytters åpningssesong, fysisk stenging av veier, parkeringsplasser, rasteplasser o.l.

Villreinfond og tverrsektorielt villreinfond (9 og 10)

- Villreinfond
 - Konesjonær innbetaler beløp til villrein etter vassdragsreguleringsloven
 - Det arbeides med å operasjonalisere fondet
 - Hva som må på plass:
 - Mandat/regelverk
 - Etablering
 - Drift
 - Myndighet
 - Virkeområde
- Tverrsektorielt villreinfond
 - Fond der flere enn konesjonærer innbetaler penger til fondet etter prinsippet om at miljøpåvirker betaler
 - Vurderer å opprette en ekspertgruppe/-utvalg som skal utrede saken

Lov om regulering og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven) Innholdsfortegnelse

§ 17. Fond og andre utbetalinger

I konesjonen kan det settes vilkår om at konesjonæren yter tilskudd til et fond, enten ved betaling av et passende engangsbeløp eller ved årlige utbetalinger, som skal fremme

- reindriften i distriktet
- fisk, vilt og friluftsliv mv. i kommunen eller kommunene
- næring i kommunen eller kommunene
- særskilte formål, når dette i det enkelte tilfelle finnes påkrevd av allmenne hensyn eller for å ivareta private interesser som blir skadelidende.

Fondene forfaller til betaling ved byggestart, med mindre annet er bestemt. Blir ytelsene fastsatt som årlige innbetalinger, skal det årlige beløpet justeres automatisk hvert 5. år på grunnlag av justeringsnormer som fastsettes i forskrift av Kongen.

For næringsfond gjelder tilsvarende regler om administrasjon som for konesjonsavgifter, jf. § 14 sjette ledd annet og tredje punktum, syvende, åttende og niende ledd, så langt de passer.

Reindriftsfond forvaltes etter [reindriftsloven § 47](#).

0 Endret ved lov 21 juni 2017 nr. 101 (kr. 1 jan 2018 iflg. res. 15 des 2017 nr. 2034).

Spørsmål?

